

KURJER WILEŃSKI

wraz z Kurierem Wileńsko-Nowogródzkim

Porzućmy ułudy

W zagadnieniu porozumienia Litwy z Polską stanowisko najbardziej spokojne, rzeczowe i beznamiętne zajmowała lewica litewska: socjaliści i socjaliści - ludowcy.

W końcu grudnia 1918 r. władze niemieckie „Ober Ost-u“ zezwoliły po długich staraniach, na polski zjazd polityczny w Wilnie. Przybyło kilku set delegatów z obszarów b. gubernii: kowieńskiej, wileńskiej, grodzieńskiej. Na sali obrad zjazdu stanął w dniu 30 grudnia 1918 r., jako gość, przedstawiciel demokracji litewskiej p. Pajaujis, socjalista-ludowiec i oświadczył, witając zebranie, że warunkiem nieodzownym koniecznym dobrych stosunków odradzających się właśnie państw: Polski i Litwy jest uznanie przez Polaków bez zastrzeżeń niezawisłości republiki litewskiej ze stolicą w Wilnie.

A więc nawet najliberalniejszy od łam opinii litewskiej uważał prawa Litwy do Wileńszczyzny i Wilna za bezsporne. Odlam ten zasadę „stanowienia o sobie“ mas ludzkich brał po dółczas najpoważniej ze wszystkich stronnicstw litewskich. Był to bowiem okres historii, gdy siła magiczna powyższego hasła w Europie ważyła dużej i gdy marząc o własnym państwie litewskie wyłącznie tej zasadzie zawdzięczało pojawienie się swe na mapie politycznej.

Jakaż była wykładnia ideologiczna takiego stanowiska? Socjaliści litewscy uważali, że lud Wileńszczyzny jest otumaniony, odurzony polską propagandą i, że przed zapytaniem go o wolę należenia do Polski, czy do Litwy, wypada stworzyć warunki psychiczne, które by owo zaczadzenie polskie z głów wieśniaka w Wileńszczyźnie usunęło. Warunki takie znajdą właśnie Wileńszczyzna w granicach demokratycznej republiki litewskiej.

Jeżeli taką postawę zajęła demokracja litewska, to cóż mówić o ugrupowaniach bardziej prawicowych i nacjonalistycznych. Gdy doszły one do władzy dyktatorskiej w Litwie, to stosunek swój do zagadnienia Wileńszczyzny wpisał do konstytucji, oktrojując krajowi 15 maja 1928 r. a obowiązującej niezmiennie do dziś. Artykuł 5 tej konstytucji głosi, że Wilno jest stolicą Litwy.

W ten sposób każdy inny pogląd, czy bodaj podejście do rzeczy ze strony obywatela Republiki Litewskiej uzyskuje siłą samego prawa posmak zdrady stanu. Krótko mówiąc to, co stanowi rdzeń zagadnienia stosunków Litwy z Polską (w mniemaniu strony litewskiej) zdjęto z listy tematów, podlegających rozprawie swobodnej umysłów politycznych a wpisano do kanonów katechizmu narodowego i państwowego Litwinów.

Wyobraźmy na chwilę, że państwo niemieckie w konstytucji swej ogłasza Strasburg za stolicę Trzeciej Rzeszy. Wówczas sytuacja pomiędzy Francją a Niemcami w dziedzinie rozwoju stosunków psychicznych obu

narodów byłaby analogiczna do tej, jaką wytworzyła Litwa wobec Polski. Pomijam tu umyślnie ściśle polityczną zagadnienia a podkreślam że chodzi o czynnik wychowawczy, o atmosferę duchową pomiędzy Litwinami a Polakami w ich współżyciu sąsiedzkim. Władcy Litwy postarali się o podstawę prawną do unicestwienia warunków wszelkich zdrowych oddziaływań ludzkich pomiędzy obu naszymi narodami.

Państwo Litewskie zostało zmuszone przez okoliczności zewnętrzne do zgody na zniesienie stanu wojny z Polską w dniu 10 grudnia 1927 r. w dziedzinie międzynarodowej, dzięki Marszałkowi Piłsudskiemu. Jego wystąpieniu w Genewie. Postarano się natomiast już w pół roku później wlać do stosunków swych z południowym sąsiadem w akcie wewnętrznym: konstytucji — zarodek nieustającej jednostronnej wojny z Polską, rozgrywanej bezustannie w dziedzinie znacznie ważniejszej, gdyż psychiki społeczeństwa litewskiego.

Należy przyznać, że wspomniane posunięcie jurydyczne stało się wyłącznie aktem niejako uroczystego

stwierdzenia prae i teadeaeji, realizowanych konsekwentnie już od czasów znacznie wcześniejszych, gdyż od końca roku 1918. Prace te zmierzały do możliwie zupełnej i długotrwałej izolacji od siebie obu sąsiadów geograficznych a równocześnie wielowiekowych pobratymców w historii.

Od roku 1918 do 1929 Litwa rządziła „narodowcy“; ci sami, co obecnie. Od 1920 do 1926 — „chrześcijańscy demokraci“. W roku 1926, w ciągu sześciu miesięcy — „socjaliści“ i „ludowcy“. Od końca 1926 aż do dnia dzisiejszego ponownie „narodowcy“ przy systemie autorytatywno-dyktatorskim. Bezsronność każe ustalić, że podczas tej mozaiki władz, dość urozmaicone, gdy idzie o społeczne wyznaczniki rządzących, stosunek owych wielokolorowych Litw do dziedziny międzynarodowej, dotyczącej Polski, wykazuje interesującą a niezmienną prostolinijność.

Utrzymuje się mianowicie na przestrzeni lat 18-tu zasada nieprzejednania wobec Polski w „sprawie wileńskiej“ i nieutrzymania z nią jakichkolwiek stosunków. W dziedzinie zaś

polityki wewnętrznej Litwy — zasada wychowania młodych pokoleń Litwinów we wrogości do państwa Polskiego, kultury polskiej, do udziału Polski i polskości w dziejach minionych narodu litewskiego i wreszcie zasada bezwzględnej i brutalnej tępienia polskości, pozostałej na terenie litewskiej władzy państwowej.

W ostatnim punkcie należy uczynić wyjątek; jeden jedyny. Półroczne rządy lewicy litewskiej w roku 1926, pozostając wierne generalnej linii przeciwpolskiej w polityce zagranicznej, zastosowały pewne zelżenie w metodach eksterminacyjnych litewskiej polityki wewnętrznej wobec Polaków tamtejszych. Bezsronność każe odcienić fakt powyższy.

Jakież są skutki takiego postępowania w ciągu, bez mała, dwu ubiegłych dziesięcioleci? Wyrosło w tym czasie młode pokolenie Litwinów, nie znające już polskości, ani Polski; obce nam kulturalnie niemal tak, jak obcy jest młody Rumun, czy Finn. Pokolenie to wychowane zaś jest róż-

(Dokończenie na str. 2-iej)

Władysław Wielhorski.

Umundurowane oddziały niemieckie wylądowały w północno-wschodnim Marokko hiszpańskim

Są to plotki, zdaniem Niemiec

CASABLANCA, (Pat). Agencja Havasa donosi, że umundurowane oddziały wszystkich gatunków broni wojska niemieckiego wylądowały od 10 dni w Malilli. Oddziały te zostały zakwaterowane w różnych dzielnicach miasta.

W porcie stoją na kotwicy trzy torpedowce niemieckie i kilka łodzi podwodnych. Liczni inżynierowie niemieccy, w otoczeniu wykwalifikowanych pomocników, obrali w posiadanie nie położone w okolicy Malilli kopalnie żelaza. W kopalniach tych stosują oni najnowocześniejsze metody eksploatacji.

Anglia zachowuje spokój

LONDYN, (Pat). Sprawa Marokka hiszpańskiego, która wywołuje tak jaskrawą reakcję na łamach prasy francuskiej traktowana jest w Londynie daleko spokojniej.

Brytyjskie czynniki rządowe uważają, że wiadomości prasy paryskiej na temat rzekomej inwazji Niemiec do hiszpańskiego Marokka są znacznie przesadzone. W każdym razie wiadomości własne, jakie oficjalnie czyniki brytyjskie uzyskały dotąd od swoich placówek, nie idą tak daleko, jak informacje prasy francuskiej. Mimo to jednak w brytyjskich sferach rządowych okazywane jest pełne zrozumienie dla obaw, jakie żywi w tej mierze rząd francuski.

BERLIN, (PAT). — Niemieckie biuro informacyjne komunikuje: doniesienia rozpowszechniane przez prasę zagraniczną w sprawie rzekomej penetracji niemieckiej w Marokko hiszpańskim mają, wedle opinii niemieckich kół politycznych, wyłącznie na celu niepokojenie opinii europejskiej w związku z zagadnieniem hiszpańskim i ponowne zagniatanie sytuacji, do której wyjaśnienia dają odpowie- dzi niemiecka i włoska.

Dobrze poinformowane koła ponownie podkreślają, że ani w Hiszpanii ani w hiszpańsk. Marokku nie ma wojsk niemieckich. W związku z tym należy przypomnieć komunikat, opublikowany 25 października z okazji wizyty hr. Ciano w Niemczech, w którym wyrażono wspólne dążenie Włoch i Niemiec utrzymania absolutnej nietykalności Hiszpanii i kolonii hiszpańskich.

Zmarł gen. Popowicz

LWÓW, (Pat). Dziś wieczorem zmarł ze Lwowa sen. gen. w stanie spoczynku Bolesław Popowicz, b. dowódca okręgu korpusu Nr. 6 we Lwowie.

S. p. sen. gen. Popowicz urodził się w 1876. Ukończywszy gimnazjum wstąpił na uniwersytet, po czym poświęcił się zawodowi nauczycielskiemu. Jako nauczyciel we Lwowie rozwijał przed wojną wybitną działalność niepodległościową i współpracował na terenie lwowskim z Marszałkiem Piłsudskim w organizacjach niepodległościowych. Z wybuchem wojny wyruszył na front

z 6 pułkiem leg. i odbył całą kampanię wojenną w legionach. Po kryzysie legionowym ukrywał się przez jakiś czas przed władzami austriackimi. Po wojnie obejmując dowództwo 6 p. p. leg., bierze udział w obronie Lwowa i w wojnie z bolszewikami, dowodząc w r. 1920 brygadą. Po tej wojnie dowodził dywizją leg., po czym w r. 1928 obejmując dowództwo O. K. 6 we Lwowie.

Gen. Popowicz rozwijał na terenie Lwowa bardzo żywą działalność społeczną, wybierany senatorem w r. 1935 przechodził w stan spoczynku jako generał brygady i poświęcał się oddaj pracy na terenie parlamentarnym. S. p. gen. Popowicz ożenił się, miał syna i córkę.

Będzie wojna w Europie

twierdzi Trocki po przybyciu do Meksyku

MEKSYK, (Pat). Trocki przybył do Tampico.

MEKSYK, (Pat). Trocki po opuszczeniu statku „Ruth“ na którym przy-

był z Norwegii do Tampico oświadczył przedstawicielom prasy, iż jest conajmniej 75 proc. możliwości na 100 — jego zdaniem, że w Europie wybuchnie wojna.

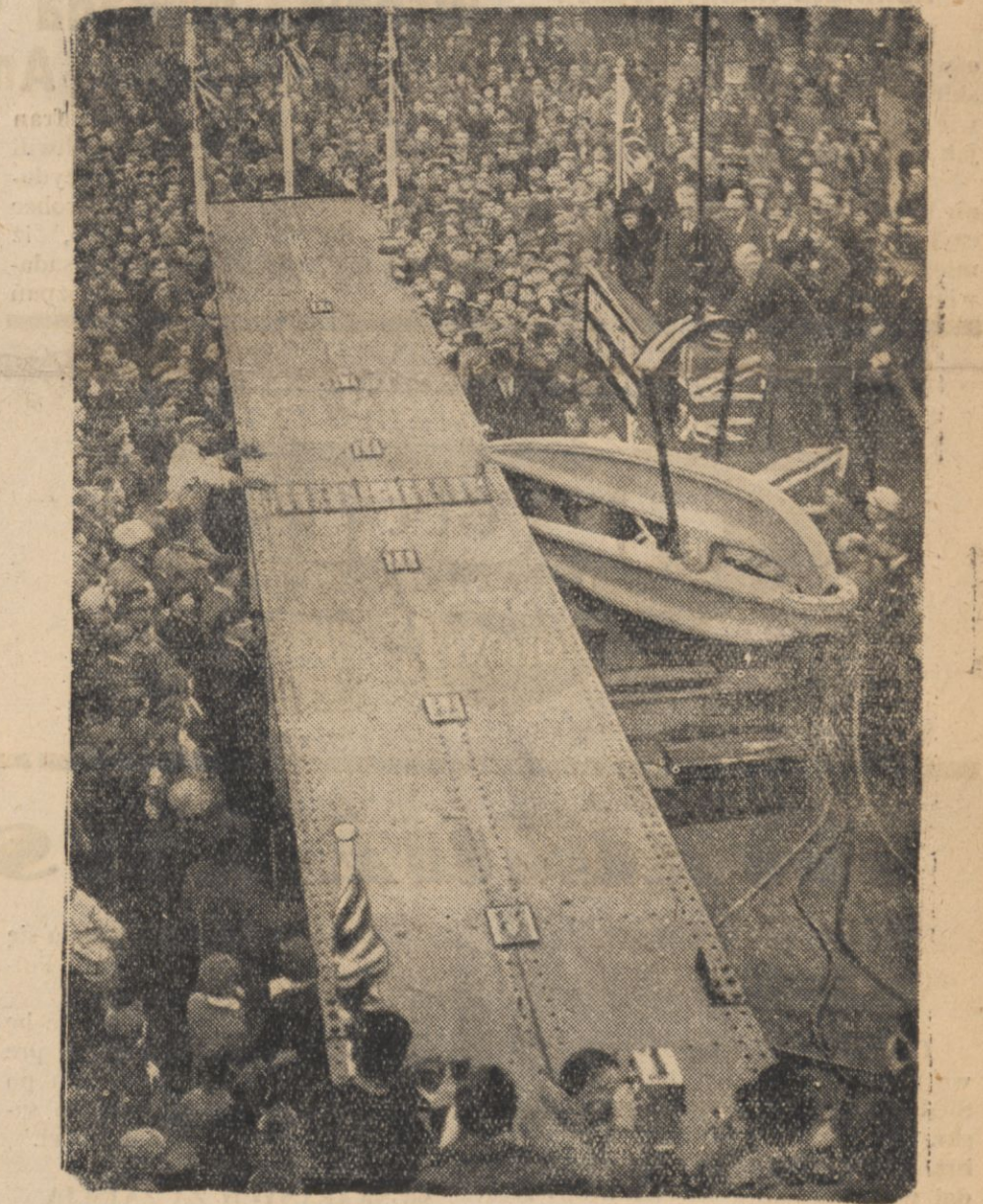
Współżycie małżeńskie białego stało się dla Włochów przestępstwem

RZYM, (PAT). — Rada ministrów na posiedzeniu dzisiejszym uchwalila dekret, wprowadzający ochronę rasy białej w Afryce wschodniej. Dekret ma na celu przeszkadzanie mieszaniną się rasy białej z czarną, co mogłoby nastąpić w związku z rozwojem kolonizacji Afryki włoskiej przez Włochów. Dekret ustanawia kary na obywateli wło-

skich, którzy by weszli w stosunki o charakterze małżeńskim a tubylcami Afryki wschodniej. Dekret, jak głosi komunikat rady ministrów ma znaczenie raczej ostrzegawcze, ponieważ rząd faszystowski ma zaufanie do godności cywilizacyjnej i dojrzałości politycznej Włochów i Włoszek przebywających na osiedlających się w Afryce.

Zamek w Hadze, wspaniale iluminowany na zakończenie uroczystości weselnych.

W stoczni w Birkenhead (Anglia) przystąpiło do budowy nowego olbrzymiego pancernika „Prince of Wales”. Pancernik, najwięszy na świecie, będzie kosztował siedem milionów funtów szterlingów.

Król jugosłowiański, Piotr II, wraz ze swymi braćmi Tonislawem i Andrzejem przyjmują na Nowy Rok w swym zamku w Belgradzie biedne dzieci. Na prawo królowa Maria rozmawia z jednym z młodych gości.

Jaką książkę z pośród przeczytanych w r.ub. uważa W. Pan(i) za najciekawszą i dlaczego?

Z pytaniem tym zwróciliśmy się do szeregu wilnian, prosząc o podanie tytułów książek, które z jakiegokolwiek powodu specjalnie ich zainteresowały. Nadesłane odpowiedzi mieliśmy wydrukować w dniu dzisiejszym. Ze względów jednak technicznych zmuszeni jesteśmy odłożyć druk wyników ankiety do następnej niedzieli, t. j. 17-go bm. W związku z tym przedłuża się również termin nadsyłania odpowiedzi do dn. 15-go stycznia r. b.

Połowa armii powstańczej pod Madrytem

AVILA, (Pat). Korespondent Havasa donosi: ataki armii gen. Mola na zachodzie stolicy zdają się być początkiem zakrojonej na wielką skalę ofensywy, która poza drugoplanowymi celami, jak zdobycie Escorialu, ma za zadanie zdobycie Madrytu bez stosowania regularnego oblężenia lub uciekania się do bombardowania miasta.

Wojska biorące udział w tej ofensywie, stanowią połowę sił zbrojnych stojących do dyspozycji powstańców. Nie jest wykluczone, iż w najbliższych dniach weźmie udział w akcji pozostała część wojsk powstańczych.

Jak się zdaje, gen. Franco zamierza skoncentrować wszystkie siły w przeprowadzeniu ofensywy, aby wojskom stanowiącym nie dać wytchnienia i możliwości dokonania przegrupowań.

SEVILLA, (Pat). Rozgłoszenia powstańcze ogłasza o godz. 13 m. 30 komunikat następujący: po zdobyciu Aravaca piechota „narodowa” posuwa się naprzód szosą łączącą Madryt z La Coruna w kierunku stolicy. Po wyruszeniu z trzynastego kilometra piechota dotarła do ósmego kilometra a mianowicie do skrzyżowania dróg pod Lacuesta de Las Perdices.

Ludność w panice opuszcza mieszkania

MADRYT, (Pat). Agencja Havasa donosi: dziś rano o godz. 4.30 do 6 trwał atak lotników powstańczych na Madryt. Ogarnięta paniką ludność opuściła mieszkania i spędziła noc na ulicach oraz polach podmiejskich.

Protest Hiszpanii w sprawie statku „Palos” nie trafi do komitetu nieinterwencji

LONDYN, (Pat). Minister Eden oświadczył ambasadorowi hiszpańskiemu, że nie będzie mógł przedstawić inzynieru ze statkiem „Palos” jak sobie tego życzył rząd Walencji. Strona hiszpańska wyraziła życzenie aby komitet nieinterwencji wyznał czy swych reprezentantów, którzy by mieli orzec czy ładunek „Palosa” zawierał materiał wojenny.

Podwójne linie okopów z gniazdami karabinów maszynowych nie ratują rządowców

SALAMANCA, (Pat). Armia powstańcza dowodzona przez gen. Orgazę przeprowadza zwycięsko rozpoczętą w czwartek ofensywę. Wojska powstańcze postępują naprzód na całej linii, przełamując opór oddziałów rządowych, broniących się z poza podwójnej linii kolejowego drutu i belki nowych okopów.

Między Pozuelo a Aravaca utrudniały pochód powstańców liczne linie okopów, gęsto usłane gniazdami karabinów maszynowych.

Akcja piechoty powstańczej poparta była przez artylerię, która wyrzą

dziła przeciwnikowi poważne straty. Miejscowości Dehesa de la Villa, Denagrande i Fuencapral znajdują się pod huraganowym ogniem artylerii powstańczej.

Resztki rozbitej pod Aravaca armii rządowej są ze wszystkich stron otoczone, należy oczekiwać w najbliższym czasie ich poddania się.

W akcji brało do późnej nocy udział powstańcze lotnictwo, przeskakując przez ciągłe ataki i bombardowanie ponownemu zgromadzeniu się rozproszonych sił przeciwnika.

Powstańcy rewidują statki sowieckie

MOSKWA, (Pat). Według otrzymanych informacji, statki sowieckie „Róża Luxemburg”, „Białomor Kanał” i „Sachalin” zatrzymane zostały

w dniu 6 stycznia przez okręty powstańcze hiszpańskie i zwolnione dopiero po przeprowadzeniu rewizji.

Rozpłaszczona kula w czasie attache poselstwa belgijskiego w Madrycie

BRUKSELA, (Pat). — Ministerstwo spr. zagranicznych komunikuje, że wczoraj rano w miejscowości Fuencaral odbyła się eks-humacja zwłok barona Borchgrave.

Stwierdzono, że na ciele barona znajdowały się trzy rany od kul rewolwerowych. Kula 9-ciomilimetrowa, wystrzelona z przodu, przebiła lewe udo, druga 6-ciomilimetrowa, uwięzła w łopacie, zaś trzecia, wystrze

lona w ucho, ugrzęzła w kości czołowej i rozpraszczona była.

Dwie pierwsze kule były wysłane z pewnej odległości, natomiast trzecia strzała dany był a bout portant. Ze stwierdzeń tych wynika, że baron Borchgrave został zamordowany.

Sledztwo w sprawie okoliczności towarzyszących morderstwu prowadzone jest dalej.

Konferencja 6-ciu państw będzie obradować nad wstrzymaniem wojny

LONDYN, (Pat). „Daily Telegraph” donosi, że celem uniknięcia dalszego rozszerzenia się akcji interwencyjnej, minister Eden zamierza wystąpić z projektem zwołania konfe

rencji 6 mocarstw najbardziej zainteresowanych, która to konferencja miałaby za zadanie opracować projekt, który mógłby być zatwierdzony przez komitet nieinterwencji.

Wspólna blokada wybrzeży hiszpańskich przez Anglię i Francję?

PARYŻ, (Pat). Cała opinia francuska żywo interesuje się w tej chwili zagadnieniem marokańskim. Zdecydowane wystąpienie francuskie wobec rządu w Burgos oświadczające, iż Francja nie będzie tolerować usadawiania się Niemiec w Maroku hiszpańskim, zostało poparte jednomyślnie

przez całą opinię, czego wyrazem są głosy dzienników bez różnicy przekonań od skrajnie prawicowych do komunistycznych „Humanite”.

Prasa francuska wysuwa jednocześnie, jako balon próbnny, koncepcję wspólnej blokady przez połączone siły francuskiej i angielskiej wybrzeży hiszpańskich i Marokka hiszpańskiego, wskazując, iż byłby to jedyny środek, mogący skutecznie zapobiec penetracji niemieckiej w Afryce północnej.

Prasa domaga się stanowczych kroków ze strony rządu, wysuwając jednocześnie zarzut pod adresem gabinetu Bluma, że w odpowiednim czasie nie dał Niemcom wyraźnie do zrozumienia, że nie pozwoli na jakiegokolwiek naruszenie terytorialnego status quo posiadłości hiszpańskich.

8 bomb padło na ambasadę brytyjską

MADRYT, (Pat). W czasie bombardowania lotniczego Madrytu trzy bomby spadły w bezpośrednim sąsiedztwie ambasady brytyjskiej. Straż pilnująca ambasady ugasiła niezwłocznie wywołany przez bomby pożar. Dwaj obywatele brytyjscy zostali lekko ranni. Jedna z bomb upadła nieopodal szpitala francuskiego nie powodując ofiar.

MADRYT, (Pat). Wedle dotychczasowych doniesień, ustalono że na ambasadę angielską padło 8 bomb, które zniszczyły mieszkania urzędników konsulat brytyjskiego. Dwóch obywateli brytyjskich odniosło rany.

Stan zdrowia Piusa XI coraz lepszy

CITTA del VATICANO, (Pat). — Stan zdrowia ojców świętego nadal się polepsza. Ojciec święty przyjął dziś kardynała sekretarza stanu Pacelli a następnie kardynała Tisserand.

Nie ma komu bronić Czechosłowacji przed ekspansją niemiecką

PARYŻ, (Pat). — B. win. wojny sen. Fabry zamieścił w „Intransigant” artykuł, w którym podkreśla, że ekspansja niemiecka kieruje się w stronę Pragi.

Sen. Fabry konstatuje, że Anglia i Belgia nie mają zamiaru występować przeciwko Niemcom w związku z tymi tendencjami. Z artykułu wynika, że jakkolwiek Francja czuje się związana wobec Czechosłowacji, to jednak nie miałaby ochoty czynnie interweniować tym bardziej, że to sprawy nie rozwiązuje.

Sen. Fabry zwraca uwagę, że min. Beck potrafił zahamować ekspansję niemiecką w kierunku Gdańska, z artykułu jednak przebiega wątpliwość, czy Polska zechciałaby uczynić to samo w stosunku do Czechosłowacji.

Tragiczna śmierć

NEW YORK, (Pat). — Nad stanami centralnymi szale niebywała od 50 lat śnieżyca, która pociągnęła za sobą wiele ofiar ludzkich i milionowe straty. Komunikacja lotnicza została przerwana w 6 stanach.

Gabinet Lek.-Dentystyczny

LEKARZY DENTYSTÓW

M. M. DWORECKICH

został przeniesiony na ul. Suwalską 19 tel. 176 (okół cukierni Ameryka). Przy gabinecie prac. zębów sztucznych

Sprzedaż z licytacji

zbywającego inwentarza żywego i martwego (konie, krowy, narzędzi i maszyn rolniczych) odbędzie się w folwarku Kupianiskim 17, km od przedmieścia Lipówka i Radiostacji Wileńskiej dnia 11 stycznia 1937 roku o godzinie 9-jej rano.

Zarząd majątku Kupianiskiego.

NOWE ZŁOŻA BAZALTU.

Na Wołyniu pod Długimi Polami odkryto nad rzeką Policą bogate złoża bazaltu. Bazalt leży tuż pod powierzchnią gliny i na przeciętną grubość półtora metra. Nadaje się znakomicie na powierzchnię drogową i do wyrobu brukowca. Odkrycie to ma wielkie znaczenie dla Wołynia, gdyż umożliwi szybką budowę dróg w powiecie łuckim.

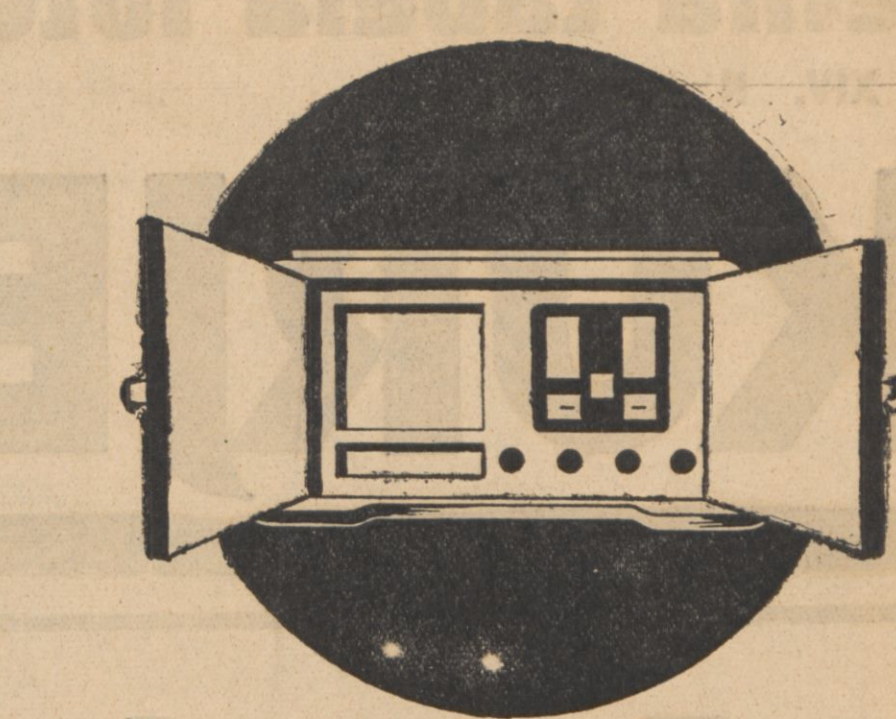
PLAGA ZAGINIĘĆ W WARSZAWIE.

Plaga zagadkowych zaginięć szerzy się w Warszawie. Ostatnio zaginął 26-letni słuchacz Uniwersytetu w Warszawie Bogusław Hryniewicz, mieszkający jako sublokator u Julii Szukiewiczowej (Nowe Miasto 17).

Hryniewicz wyszedł z domu dnia 30 grudnia r. ub. i od tej chwili wszelki ślad po nim zaginął.

Aresztowanie Staszysa

W dniu 9 bm. z polecenia władz prokuratorskich zatrzymany został były prezes zawieszony przez władze Litewskiego Komitetu Narodowego

ECHO

3-lampowy luksusowy odbiornik.
3 zakresy fal. 2 obwody. Regulacja barwy głosu.
Imponujący zasięg.

2 i 3 lampowe odbiorniki na prąd zmienny, stały i baterijne.
Głośniki do odbiorników detektorowych na prąd zmienny.

Sprzedaż na 10-cio miesięczne spłaty
w większych sklepach radiowych.

Porzućmy ułudy

(Dokończenie ze str. 1-iej)

wnocześnie w atmosferze kanonu, głoszącego, że Polska i polskość — to wróg najgorszy i najniebezpieczniejszy ich ojczyzny i ich narodu.

Nacjonalizm litewski opancerzył się dzięki powyższej metodzie wychowania swego młodego pokolenia od niebezpieczeństwa przenikania się kulturowego polskością, czego zawsze bał się i boi jeszcze do dziś najwięcej. Skądinąd przecież przekreślił na długie lata możliwości nawet gry politycznej swego państwa w stosunkach międzynarodowych z Polską; nie mógł wimy już o możliwości trwałego współdziałania z tym państwem.

Urosła bowiem i okrzepła w Litwie opinia, która zamyka politykom litewskim nawet możliwości taktycznej takiej gry. Ojcowie, kierujący jeszcze do dziś polityką kraju, żyją już obecnie pod naciskiem tych sił psychicznych, które sami wyhodowali i wypielęgnowali w swych synach. A ci ostatni mają już obecnie po lat 30 i więcej, oraz zaczynają tłumnie brać odpowiedzialność za przyszłe losy kraju wchodząc na stanowiska coraz poważniejsze w życiu publicznym.

W ten sposób wytworzył się neutralizujący, chory punkt w psychice litewskiej. Znany on jest doskonale i poza granicami Litwy. Szczególnie w Moskwie i Berlinie. Najtrudniej może zdążyć sobie sprawę z tego u nas, w Polsce. Posiada zaś on swoje konsekwencje niełatwe do odgadnięcia.

Może najdotkliwiej boleją nad tym ieliczni dziś już i bezzilni wobec biegu historii Litwini starszego pokolenia. Zdają bowiem sobie sprawę, że Litwa współczesna, dzięki atmosf-

rze przeciwpolskiej w młodszych pokoleniach, nie jest panią swego losu na arenie życia międzynarodowego. Zamknięta ma bowiem drogę porozumienia z Rzeczypospolitą, przynajmniej w trybie ewolucji normalnej, możliwej do przewidywania w okresie najbliższym. I odwrotnie, chorobowy uraz przeciwpolski w psychice inteligencji litewskiej stwarza słabość, której nie mogą nie wygrać przeciwnicy polityczni Litwy.

Byliśmy już świadkami, jak w roku 1935 niektóre państwa skorzystały z tego „urazu”, by uniemożliwić próby porozumienia z Polską, wysunięte przez garstkę Litwinów, epigonów dawniejszej epoki; mieli oni śmiałość podnieść w prasie zagadnienie porozumienia z Polską, jako sposób ratowania zagrożonej wówczas przez „pucc” niemiecki Klajpedy. Powyższe przeżycie i oświadczenie stało się nader pouczającym dla zbadania natężenia przeciwpolskich sił emocjonalnych, czynnych współcześnie w społeczeństwie litewskim. Wypało równocześnie przekonać się, jak mistrzowsko sąsiedzi Litwy umieli skorzystać z tego załamania trzeźwości narodowej Litwinów dla swoich celów, by napiętnować autorów powyższej inicjatywy mianem niemal, że zdradcy sprawy narodowej.

Urządówka kowieńska „Lietuvos Aidas” z 21 grudnia 1936 r. podaje treść mowy prezydenta Litwy p. Antanionego Smetony na uroczystości mianowania młodych oficerów w szkole wojskowej. Przemówienie swe p. prezydent kończy mocnym akcentem wiary, że Litwa otrzymała z powrotem „zagrabione gwałtem Wilno” i, że młodzi oficerowie będą w narodzie „pochodnią nadziei” odzyskania przez Litwę jej „legalnych granic”.

Tak oto wygląda dalsze wychowanie narodu w dniu dzisiejszym. Nie podobna tu piastować żadnych złudzeń, które są zawsze w polityce źródłem słabości. Trzeba mieć odwagę twarzą, choćby ta prawda była dla nas najmniej miła, a nawet mocno bolesna oświadczenie dla tych z naszego pokolenia, którym od czasu młodości przyswiecały inne nadzieje na układ stosunków pomiędzy narodem polskim i litewskim.

Dla sprawy, o którą tu chodzi, jest rzeczą obojętną, czy wszyscy kierownicy nawy państwowej w Litwie wierzą w realność swych nadziei na odzyskanie Wilna. Część z nich traktuje, jak się zdaje, „zagadnienie Wilna”, jako pożyteczny czynnik wychowawczy narodu, stawiający mu przed oczy wysokie idee i dążenia, choćby w praktyce nieosiągalne. Skutek przecięt praktyczny akcji powyższej jest zawsze ten sam: pogłębianie przepaści, dzielącej Litwę od Polski.

Władysław Wielhorski.

Prosimy zawsze wyraźnie żądać

Wzdłuż i wszerz Polski

SLEDZTWO W SPRAWIE DOBOSZYŃSKIEGO ZAKOŃCZONE ONEGDĄJ.

Onegdaj zostało zakończone śledztwo w sprawie najścia na Myślenice. Śledztwo prowadził sędzia dr. Zacharski. Jak wiadomo przywódca najścia inż. Adam Doboszyński, przebywa na dłu w krakowskim więzieniu św. Michała, mając za towarzysza celi pewnego podoficera, oskarżonego o sprzeniewierzenie. Akta dochodzeń w sprawie najścia na Myślenice, zawarte są w 14 grubych tomach i przekazane zostały prok. d. Szypule. Byłoby przedwczesne na razie przewidywać, kiedy ten olbrzymi materiał zostanie ujęty w akt oskarżenia, a co zatem idzie określić przypuszczalny termin rozprawy. Od tego zaś zależy — jak sądzą — czy inż. Doboszyński stanie przed sądem przysięgłych, czy przed zwykłym trybunałem.

KONFISKATA „DZIEŁ MAGICZNYCH” SZYLLERA SZKOLNIKA.

Na skutek zatwierdzenia przez Sąd Okręgowy konfiskaty dzieł „magicznych” i pornograficznych, wydawanych przez Szyllera-Szkolnika i sprzedawanych, jako literatura naukowa, z nakazu Komisariatu Rządu, władze policyjne przeprowadziły jeszcze raz w lokalu „maga” w Warszawie przy ul. Żulińskiego 9 rewizję.

W wyniku tej rewizji została zabrana z mieszkania Szyllera-Szkolnika cała jego biblioteka.

Usuwanie biblioteki było tak skrupulatne, że nie pozostawiono ani jednej książki, wydanej przez przedsiębiorstwo „Świt”.

NOWE SAMOLOTY POLSKICH LINII PASAŻERSKICH.

Naskutek utraty dwóch samolotów komunikacyjnych w ostatnich katastrofach, pod Atenami i na linii

Lwów — Warszawa, aktualną stała się sprawa skompletowania taboru Polskich Linii Lotniczych.

Na powyższy cel przewidziane będą specjalne fundusze w nowych preliminarzach budżetowych. Suma po trzebna na zakup dwóch nowych samolotów wyniesie około 700 tys. zł.

96 SKAZANYCH ZA ZAJŚCIA W POW. RUDECKIM.

W związku z zajściami na terenie pow. rudeckiego, a w szczególności na obszarze folwarku w Ostrowiu Tułigowskim w dniu 1 lipca 1936 r. postawiono w stan oskarżenia ogółem 139 osób za udział w zajściach podczas tego strajku. Przeciwno oskarżonym odbyło się od września do końca grudnia 1936 siedem rozpraw karnych sądu okręgowego w Samborze, bądź w samej siedzibie tego sądu, bądź też na sesjach wyjazdowych w Rudkach i w Komarnie, pow. Rudki, oraz dwie rozprawy w sądzie grodzkim w Komarnie.

Na wszystkich tych rozprawach za padło ogółem 96 wyroków, skazujących na karę aresztu, względnie więzienia od 2 miesięcy, do 2 lat, za występki z art. 162 i 163 kk., oraz 39 wyroków uniewinniających, zaś 4 sprawy wyłączono do oddzielnego rozpatrzenia.

73-LENI SAMOBÓJCA.

Wczoraj o godzinie 12 w poł. w domu przy ulicy Nowolipki 24 z okna II piętra wyskoczył 73 letni Zelik Pin chas Borkowski.

Wzwany lekarz Pogotowia stwierdził śmierć.

ZABIŁI ZA 10 ZŁOTYCH.

Z rzekł Huczwę wylowiono zwłoki 20-letniego Józefa Pawluka, mieszkańca wsi Gdeszyn. Śledztwo wykazało, że zabójstwa dokonali Jan Wojtas oraz Władysław Głazowa. Mordercy dostali za dokonanie zabójstwa 10 zł.

i trzy butelki wódki. Do zabójstwa namówił ich niejaki Franciszek Mazurek, teść zabitego Pawluka.

BRAK PAPIERU NA RYNKU KRAJOWYM.

W ostatnich dniach kupcy branży papierniczej uskarżają się na ujawnianą się speculację w handlu papierem, a na rynku odczuwa się brak niektórych gatunków papieru, jak np.: „natron”, „drukowy” — „Jawa”, znacznie natomiast podrożał gatunek „sulfity”. Zapowiada to mającą nastąpić na początku rb. znaczny wzrost cen wszystkich niemal gatunków papieru.

Licząc się z możliwościami spekulacji, hurtownicy wstrzymują sprzedaż papieru detalistom, wysuwając jako argument, że natrafiają na trudności przy zakupie towaru. Sytuacja na rynku papierniczym staje się więc poważna, zwłaszcza, że z nowym rokiem nastąpiła już zwyżka cen wyżej wymienionych gatunków papieru o 10 proc.

ECHO WALK POWSTAŃCZYCH 1919 ROKU.

Do sądu Okręgowego w Bydgoszczy wpłynęła skarga cywilna pozostająca w związku z zabiciem w dniu 2 lutego 1919 roku powstańca Jakuba Olejnika, którego zwłoki zostały uroczysto przewiezione na cmentarz powstańców w Inowrocławiu.

Jak stwierdzono, Olejnika zastrzelił żołnierz Grenzschutzu Herman Krahn, obecnie obywatel polski, zamieszkały w Poznaniu. Ponieważ Krahn w chwili zabójstwa pełnił czynną służbę wojskową w armii niemieckiej, nie może być ścigany przez prokuratora. Skargę cywilną przeciwko Krahnowi wniosł ojciec zabitego Olejnika o odszkodowanie za zdjęcie ze zwłok ubrania i zwrot 200 mk gotówką, które Krahn miał zabrać Olejnikowi.